

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

בפני כבוד השופטת רננה גלפז מוקדי

מערער אפרים שריר

נגד

משיבים
1. נירית זרעים בע"מ
2. ערמוני תקשורת שיווקית בע"מ

פסק דין

רקע

- 1
2
3
4 1. לפני ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בעפולה (כב' הרשמת הבכירה רביע ג'באלי) מיום
5 4.7.2016, אשר ניתן במסגרת תא"מ 14-11-24962.
6 בפסק הדין נדחתה תביעת המערער להכרה בזכות יוצרים מוסרית, תביעה אשר הוגשה נגד
7 המשיבה 1, אשר צירפה את המשיבה 2 במסגרת הודעת צד ג'.
8
9 2. המחלוקת בערעור זה הינה לגבי שאלת זכות היוצרים המוסרית בתמונה שצילם המערער ואשר
10 פורסמה על ידי המשיבה 2 עבור המשיבה 1 בעיתון "הארץ", בפרסום חד פעמי ביום 15.7.2014,
11 במסגרת מודעת פרסום, וזאת מבלי שצוין שם המערער כיוצר התמונה.
12 המערער טוען כי בפרסום התמונה בדרך זו, הפרו המשיבים את זכותו המוסרית הקבועה בחוק
13 זכות יוצרים התשס"ח-2007 (להלן: "החוק" או "חוק זכויות יוצרים").
14

העובדות הרלוונטיות לדין

- 15
16
17 3. המערער הינו צלם במקצועו. ביום 21.2.2007, במסגרת עבודתו כצלם בעיתון "ידיעות אחרונות",
18 צילם המערער את התמונה, אשר בה נראה שר הביטחון דאז מר עמיר פרץ, מביט על תרגיל צבאי
19 דרך משקפת סגורה (להלן: "התמונה").
20
21 4. המשיבה 1 היא חברת נירית זרעים בע"מ, אשר שכרה את שירותיה של המשיבה 2, חברת פרסום
22 ערמוני תקשורת שיווקית בע"מ, על מנת ליצור מודעת פרסום.
23

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

- 1 ביום 15.7.2014 פורסמה בעיתון "הארץ" מודעה, הכוללת את התמונה וכן כיתוב 'קופירייט',
2 ללא ייחוס התמונה למערער. לשון הכיתוב: "מה שהוא דאג עם משקפת סגורה, לא דאיתם
3 עם עיניים פקוחות. נירית זרעים, נתיב העשרה".
4
5 ביום 12.11.2014 הוגשה התביעה המקורית, בגין הפרת זכות בעלות ובגין הפרת זכות מוסרית.
6 ביום 19.1.2015, קודם שהוגש כתב הגנה בתיק, הודיע המערער (התובע בהליך קמא) כי הוא
7 מוותר על טענתו להפרת זכות יוצרים ועומד על הטענה לפגיעה בזכותו המוסרית. המערער העמיד
8 את סכום התביעה על סך של 25,000 ₪.
9

פסק הדין של בית משפט קמא

- 10
11
12 ביום 4.7.2016 ניתן פסק דינו של בית המשפט קמא אשר דחה את התביעה.
13
14 טענת המערער, כאמור, היתה לפגיעה בזכותו המוסרית, הן בכך שהתמונה נחתכה לצורך
15 הפרסום, הן בכך שלדבריו ניתן לתמונה מסר פוליטי שהמערער אינו מזדהה איתו והן בכך שלא
16 ניתן לו "קרדיט" על גב התמונה, כמי שצילם אותה.
17
18 המשיבה 1 טענה כי רכשה, כדין, את זכות השימוש בתמונה מחברת AP, זאת באמצעות צד ג'
19 שהינה חברת פרסום, היא המשיבה 2. עוד טענה משיבה 1, כי לא ידעה שהתשלום עבור זכות
20 השימוש בתמונה אינו כולל את גם את הזכות המוסרית, ולכן, בנסיבות אלה, היא חוסה תחת
21 הגנת המפר התמים הקבועה בסעיף 58 לחוק זכות יוצרים.
22
23 לחילופין, טענה משיבה 1, כי עומדת לה הגנת שימוש הוגן, שכן לטענתה לא היה במודעה מסר
24 פוליטי אלא הבעת הערכה לשר הביטחון דאז מר עמיר פרץ, על תרומתו למערכת "כיפת ברזל"
25 ללא מטרות רווח או שיקולים מסחריים.
26
27 משיבה 2, צד ג' להליך בבית המשפט קמא, טענה כי רכישת הזכויות נעשתה במקצועיות, בתום
28 לב וכפי הנהוג והמקובל בענף זה. היא הכחישה כי נעשה שינוי או עיוות בתמונה. לעניין מתן
29 הקרדיט טענה כי לא קיימת חובה בדיון, בהסכם או בנוהג לציין את שם הצלם במסגרת מודעת
30 פרסום, זאת בשונה מכתבה שהיא מערכתית. מכיוון שאין חובה, הרי שפרסום התמונה ללא
31 ייחוס, אינו מהווה הפרה.
32 לחילופין נטען כי בעניין זה עומדת, גם לה, הגנת מפר תמים.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

1 משיבה 2 הוסיפה וציינה כי לא קיבלה תגמול כספי כלשהו ממשיבה 1 ואין בין השתיים קשר
2 מסחרי כלשהו. העבודה נעשתה ללא תשלום כלשהו ובגין קשרי החברות ולא הופק למשיבה 2 כל
3 רווח כתוצאה מן הפרסום.
4
5 11. בית המשפט קמא קבע, על יסוד הראיות שהובאו בפניו, כי המשיבות לא ערכו כל שינוי בתמונה,
6 כולל החיתוך שנעשה על ידי חברת AP. המערער לא הוכיח כי החיתוך נעשה על ידי המשיבות
7 והן מנגד, הוכיחו כי רכשו את התמונה חתוכה בדיוק באופן שבו פורסמה.
8 בית המשפט קמא הוסיף ודחה את טענת המערער בדבר מסר פוליטי כלשהו העולה מן הפרסום
9 וקבע גם לעניין זה, כי המערער לא עמד בנטל להוכחת טענתו.
10
11 בית משפט קמא הכיר בקיומה של זכות הייחוס הקבועה בסעיף 46 לחוק, כחלק מזכותו
12 המוסרית של היוצר. לשיטת בית משפט קמא, ישנו קשר בין סעיף 46(1) לסעיף 50 לחוק, באופן
13 שהזכות כפופה למבחן של סבירות ומפנה לסעיף 50(ג) לעניין השיקולים שעל בית המשפט
14 להתחשב בהם, לקביעת הסבירות.
15 בית משפט קמא ציין כי אין מחלוקת בענייננו, כי שמו של המערער לא נרשם על גבי מודעת
16 הפרסום כך שלמעשה לא ניתן לו "קרדיט" על צילום שלו, ולפיכך "נראה כי מדובר בהפרה של
17 הזכות המוסרית" (סעיף 26 לפסק דין קמא). עם זאת, בנסיבות העניין, לא מצא בית משפט קמא
18 להטיל על המשיבה 1 אחריות, שכן לשיטתו, חוסה המקרה תחת מבחן הסבירות.
19
20 לעניין הנוהג בענף, הסיק בית משפט קמא, כי הוא תנא דמסייע לנתבעות שכן לא קיים נוהג למתן
21 "קרדיט" לצלם במודעה בשימוש פרסומי בהיקף מוגבל (סעיפים 31-38 לפסק דין קמא). עוד
22 בעניין זה, קיבל בית המשפט את עדותו של מנהל משיבה 2 לפיה כאשר נרכשות התמונות מופיע
23 שם הצלם (ראו סעיף 35 לפסק דינו של בית המשפט קמא).
24
25 בסיכום הדברים, קבע בית משפט קמא, כי גם אם קיימת דרישה כלשהי ליתן "קרדיט" לצלם,
26 הרי שבנסיבות המקרה, לאור מבחן הסבירות, הוא אינו רואה בפועלה של הנתבעת כהפרה של
27 הזכות המוסרית (סעיף 39 לפסק דין קמא), בין היתר, משום הנוהג בתחום ולאור ההיקף המוגבל
28 שבו נעשה במקרה זה השימוש בתמונה. כמו כן, ציין בית המשפט כי המערער הוא שפרסם את
29 תמונתו, בין בעצמו בין באמצעות מעסיקו, ובכך, למעשה, לשיטת בית המשפט קמא, העניק את
30 הזכות למכור את זכויותיו בתמונה.
31 לאור כך- נדחתה תביעת המערער בבית משפט קמא וכפועל יוצא, נדחתה הודעת צד ג'.
32
33
34
35

הערעור

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

- 1
- 2 12. טוען המערער כי המשיבות אינן פטורות מחובת הייחוס הקבועה בסעיף 46 לחוק. לשיטתו, ידעו
- 3 המשיבות כי המערער הוא צלם התמונה שהרי שמו מופיע באישור רכישת התמונה על ידי
- 4 המשיבות מחברת AP. על כן, לא עומדת למשיבות הגנת המפר התמים. המערער הוסיף וטען, כי
- 5 אין המדובר במודעה בעלת אופי פרסומי בלבד, שכן נלווה לה מסר פוליטי מובהק, בהיותה
- 6 מהללת ומשבחת דמות פוליטית. לפיכך, עתר המערער לקבלת הערעור, לביטול פסק דינו של בית
- 7 המשפט קמא ולחיוב המשיבה 1 בסכום התביעה וזאת בהתאם לסעיף 56 לחוק, בלא הוכחת נזק.
- 8
- 9 13. המשיבה 1 טענה כי הזכות המוסרית אינה מוחלטת. אם הפעולה היתה סבירה בנסיבות העניין,
- 10 אין זו הפרה, באשר לשיטתה, אופי הפעולה, המקובל בענף, זהות המשיבה, מאפייני פעולתה
- 11 והעובדה כי מדובר בשימוש חד פעמי המנותק משיקולים כלכליים/ פוליטיים, מצביעים על כך
- 12 כי המדובר בפעולה סבירה ואין מקום לפסוק לטובת המערער פיצויים ללא הוכחת נזק.
- 13 עוד טוענת המשיבה להגנת מפר תמים המעוגנת בסעיף 58 לחוק זכויות יוצרים. המשיבה מבקשת
- 14 להתבסס על כך ששכרה את שירותי המשיבה 2 בתור גוף מקצועי שיטפל בכל עניין הפרסום
- 15 עבורה. המשיבה 2 רכשה בכסף מלא את זכות השימוש בתמונה מסוכנות התמונות AP ומשיבה
- 16 1 לא ידעה בזמן אמת מיהו צלם התמונה ולא היתה ערה לכך שהתשלום אינו גם עבור הזכות
- 17 המוסרית.
- 18
- 19 14. המשיבה 2 דחתה את הטענה כי במודעה היה מסר פוליטי, וציינה כי המערער לא פירש באיזה
- 20 מסר פוליטי בדיוק מדובר. עוד טוענת המשיבה 2, להגנת מפר תמים שכן לא ידעה כי מוטלת
- 21 עליה חובה למתן קרדיט במודעת פרסום, זאת לאור הנוהג בענף שלא לציין במודעות מסוג זה
- 22 את שם הצלם.
- 23
- 24 **דיון והכרעה**
- 25
- 26 15. השאלה המונחת לפני בערעור זה נוגעת לזכותו המוסרית של צלם לפרסום שמו בצמוד לתמונה
- 27 אשר צולמה על ידו.
- 28 בעניין זה, יש להבחין בין שתי טענות הנשמעות מפי המערער, האחת נוגעת לעצם פרסום שמו של
- 29 צלם התמונה, או בענייננו לכך ששמו של המערער, כצלם התמונה, לא צויין. השניה, נוגעת
- 30 לטענות המערער כי התמונה אשר צולמה על ידו שונתה טרם פרסומה על ידי המשיבות וכי המסר
- 31 הנלווה לפרסום הוא מסר פוליטי, אשר פוגע בכבודו ובשמו של המערער.
- 32 הטענה הראשונה, עניינה החלופה הראשונה של סעיף 46 לחוק. הטענה האחרת עניינה החלופה
- 33 השניה של סעיף 46 לחוק.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

- 1
2 16. למען בהירות התמונה, יש לעיין בנוסחם של סעיפי חוק זכות יוצרים הרלוונטיים.
3 סעיף 45 לחוק קובע את הזכות המוסרית של יוצר ביצירתו:
4 "א) ליוצר של יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית או יצירה
5 ספרותית, למעט תוכנת מחשב, שיש בה זכות יוצרים, תהיה ביחס ליצירתו
6 זכות מוסרית, למשך תקופת זכות היוצרים באותה יצירה.
7 (ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף
8 אם אין לו ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה
9 או חלקה, לאחר."
10
11 סעיף 46 מבאר את משמעות הזכות המוסרית והיקפה:
12 "זכות מוסרית ביחס ליצירה היא זכות היוצר –
13 (1) כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין;
14 (2) כי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן כי לא
15 תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי
16 לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר."
17
18 ואילו סעיף 50 לחוק עוסק במקרה בו הופרה הזכות המוסרית וקובע כך:
19 "א) העושה ביצירה פעולה הפוגעת בזכות המוסרית של היוצר, מפר את הזכות
20 האמורה.
21 (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), עשיית פעולה ביצירה הפוגעת בזכות המוסרית
22 האמורה בסעיף 46(2) אינה מהווה הפרה של הזכות האמורה, אם הפעולה
23 היתה סבירה בנסיבות העניין.
24 (ג) לעניין סעיף קטן (ב), רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, באלה:
25 (1) אופי היצירה שביחס אליה נעשתה הפעולה;
26 (2) אופי הפעולה ומטרתה;
27 (3) יצירתה של היצירה על ידי העובד במסגרת עבודתו או לפי הזמנה;
28 (4) המקובל בענף;
29 (5) הצורך בעשיית הפעולה לעומת הפגיעה שנגרמה ליוצר כתוצאה
30 ממנה."
31
32 17. אפתח ואומר, סעיף 46(1) לחוק הוא בעל משמעות ברורה – ליוצר זכות כי שמו ייקרא על יצירתו,
33 כמובן, בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות, אולם זכות מוקנית לו, כי שמו יופיע על גב היצירה.
34 סעיף 50 בא ומבהיר כי פעולה הפוגעת בזכות מהווה הפרה של הזכות. סעיף 50(ב) ו- (ג) קובעים

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

1 כי למרות האמור בס"ק (א), פגיעה בזכות המוסרית באופן הקבוע בסעיף 246(2), לא תהווה הפרה
2 בנסיבות מסויימות.

3 המסקנה, אם כן, כי ככל שהדבר נוגע לסעיף 246(1), פגיעה בזכות המוסרית מהווה הפרה של
4 הזכות ואין זה משנה הנסיבות, שהרי סעיפים 246(ב) ו-246(ג) מתייחסים אך ורק לסעיף 246(2).
5 סעיף 246(ב) מתייחס לסעיף 246(2) בלבד, ואין מקום להחילו על סעיף 246(1).

6 בעניין זה, דומה כי נפלה שגגה בבית המשפט קמא. המדובר בזכות שהיא יחסית, אך לא ביחס
7 לעצם פרסום שמו של היוצר, אלא היא יחסית ככל שהדבר נוגע להיקף ולמידת הפרסום.
8 קיומו של נוהג כזה או אחר ואף העובדה כי המערער העביר את זכות היוצרים הלאה, אין בהם
9 כדי ליטול מן המערער את הזכות המוסרית ביצירה (ראו סעיף 40 לפסק הדין קמא).

10 איני סבורה כי סעיפי החוק כאמור סובלים פרשנות אחרת כלשהי.

11 איני מוצאת כי לשון החוק מותירה פתח כלשהו שלא לציין את שם היוצר על גב היצירה, זאת
12 בשונה מפגיעה בזכות המוסרית באופן הקבוע בסעיף 246(2), אשר כפופה למבחן הנסיבות כאמור
13 בסעיף 50 לחוק.

14 כך כותבת גם המלומדת ד"ר שרה פיזנטי (ש. פיזנטי, דיני זכויות יוצרים, כרך ג' תש"ס-2000,
15 בעמוד 1541): "אי ציון שמו של היוצר על יצירתו כאמור בסעיף 246(1) היא הפרת הזכות
16 המוסרית בכל מקרה. אולם לגבי פגיעה בזכות על פי סעיף 246(2) לחוק לא תהיה זו הפרה אם
17 הפעולה נחשבת כסבירה בנסיבות העניין." (ההדגשה הוספה – ר.ג.מ.)

18 בעמוד 443 במאמרו "הזכות המוסרית – מ Drorit Moral ל- Moral Rights" יוצרים זכויות
19 – קריאות בחוק זכות יוצרים (בעריכת מ' בירנהק וג' פסח) (2009), מפרט ט' גרינמן את הזכויות
20 המוסריות העיקריות. אשר לזכות לייחוס, המכונה לעיתים גם "זכות ההורות" (ובאנגלית -
21 right of attribution או right of paternity), כותב גרינמן כי זוהי הזכות להיות מוכר כיוצר היצירה.
22 הזכות מתממשת בדרך כלל באמצעות ציון שם היוצר על גבי היצירה. זכות זו זוכה בהכרה
23 אוניברסאלית כמעט. בחלק מהמדינות זכות זו כוללת את זכות היוצר להחליט כי היצירה
24 תתפרסם בעילום שם או תחת שם בדוי.

25 החלפת הטרימינולוגיה בחוק החדש מ"ההיקף והמידה המקובלים" ל"הראויים בנסיבות העניין"
26 באה על מנת לאפשר לבית המשפט לקבוע את מידת חובת הייחוס על פי אמות מידה
27 אובייקטיביות וערכיות, ולא על ידי "המשתמשים בפועל, שעלולים להשריש מנהג פסול או לא
28 רצוי" (גרינמן, שם, בעמ' 457). ושוב, מדובר על מידת חובת הייחוס ולא על עצם הייחוס.

29
30
31
32 אשר לנוהג שלא לייחס יצירות מסוג מסוים ליוצריהן, כותב גרינמן:

33 "הסטנדרט האובייקטיבי החדש, שמצריך ייחוס יצירה ליוצר בהיקף ובמידה "הראויים
34 בנסיבות העניין", יחזק את הזכות לייחוס, שכן ייתכנו כעת מקרים שבהם ייקבע כי אף

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

- 1 **שמקובל לא לייחס יצירות מסוג מסויים ליוצריהם (בכלל או בנסיבות מסויימות, מדובר בנוהג**
2 **פסול, וראוי לחייב מתן ייחוס. כך נעשה בצרפת לגבי שימוש בצילום פרסומות מסחריות).**
3 הנוהג הקיים בענף, נוהג אשר הוכח בפני בית המשפט קמא, שלא לציין את שם הצלם במודעות
4 פרסומת, אין בו כדי לשלול מן המערער את זכותו הקבועה בחוק. לעניין זה יש, אולי השלכה
5 אחרת, כפי שיובהר בהמשך, אולם לא בשאלה העקרונית הנוגעת לזכותו המוסרית של המערער.
6 זכותו של היוצר קבועה בחוק והיא אינה נסוגה מפני נוהג כזה או אחר.
7
8 ואולי מעבר לצורך, לאור הטענה כי התמונה פורסמה כאשר חלק מן התצלום המקורי נחתך,
9 גרינמן מתייחס גם ליצירה נגזרת: "אף שהחוק אינו מציין זאת במפורש, הזכות לייחוס חלה גם
10 ביצירות נגזרות, הואיל והיצירה הנגזרת מבוססת באופן מהותי על היצירה המקורית. לפיכך
11 יש לציין את שמו של יוצר היצירה ששימשה בסיס ליצירה הנגזרת" (שם, עמ' 456).
12
13 **18. בענייננו, אין בין הצדדים מחלוקת עובדתית ביחס לכך שהתמונה פורסמה על ידי המשיבות מבלי**
14 **ששמו של המערער, יוצר התמונה, צויין.**
15 **הנה כי כן, אין מנוס מהקביעה כי המשיבה 1, גם אם באמצעות המשיבה 2, הפרה את זכות**
16 **הייחוס החוסה תחת הזכות המוסרית של המערער, המעוגנת בסעיף 146(1).**
17 בעניין זה אוסיף ואציין כי מן העובדות אשר הובאו בפני בית המשפט קמא, עולה כי המשיבה 2
18 היא שרכשה עבור המשיבה 1 את הזכויות לעשות שימוש בתמונה והיא זו, לכן, אשר קיבלה את
19 פרטי התמונה מחברת AP, פרטים אשר כללו גם את שמו של המערער. לא זו אף זו, משיבה 2
20 היא הגורם המקצועי אשר פעל לצורך פרסום המודעה. ביחס למשיבה 1 לא הוכח עובדתית כי
21 ידעה את פרטיו של צלם התמונה. בחשבוניות שהוצאו לה על ידי משיבה 2 לא צוינו פרטי
22 התמונה. עם זאת, ברי כי יכולה היתה לקבל על נקל את פרטי הצלם ממשיבה 2 אשר קיבלה את
23 כל הפרטים בצמוד לתמונה שרכשה עבור המשיבה 1.
24 מכאן, המשיבות הפרו את זכותו המוסרית של המערער כאשר פרסמו את התמונה בלא ייחוסה
25 למערער ובעניין זה, סברתי כי שגה בית המשפט קמא, כאשר קבע אחרת בסעיף 39 לפסק דינו.
26 שאלת הפיצוי בגין הפרה זו תידון בהמשך.
27
28 **19. כעת לעניין טענות המערער להפרת זכותו המוסרית בהתאם לסעיף 146(2).**
29 **זכור, טענות המערער בעניין זה הן שתיים, האחת נוגעת לחיתוך התמונה והשניה למסר הנלווה**
30 **לפרסום.**
31 אשר לחיתוך התמונה, בית המשפט קמא שמע ראיות בעניין זה וקבע, עובדתית, כי התמונה
32 נרכשה על ידי המשיבה 2 מחברת AP העולמית כאשר היא בתצורה שפורסמה על ידי המשיבות,
33 כלומר, המשיבות לא ביצעו כל שינוי שהוא בתמונה לאחר שנרכשה על ידם ולא הובאה כל ראיה
34 לכך שמכירת התמונה ל- AP או לאחר מכן למשיבות, היתה בניגוד לדין.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

- 1 מכאן, המערער לא עמד בנטל להוכיח את טענתו זו וקביעותיו של בית המשפט קמא מקובלות
2 עלי. אוסיף ואומר כי זכותו של היוצר לשלמות היצירה, שלא ייערכו בה שינויים, מוגבלת על ידי
3 מבחן הסבירות הקבוע בסעיף 50 כאמור מעלה ובנסיבות כאן, לאור השיקולים האמורים סעיף
4 50, עסקינן בשימוש סביר בתמונה.
- 5
6 אשר למסר העולה מן הפרסום, גם בעניין זה, מקובלת עלי הכרעתו של בית המשפט קמא.
7 טענת המערער כי התמונה פורסמה לצורך העברת "מסר פוליטי" ולא במסגרת "מודעת פרסום
8 מסחרית", לא הוכחה.
- 9 המערער לא הוכיח בפני בית המשפט קמא כי למודעה כפי שפורסמה נופך פוליטי כלשהו. המסר
10 כפי שהוסבר על ידי עדי המשיבות הוא אחר לחלוטין ואף בחינת הפרסום על ידי בית המשפט
11 אינה מובילה למסקנה שונה. על כן, כפי שקבע בית המשפט קמא, דין הטענה להידחות.
12
- 13 20. כעת באה אני לדון בשאלה האם בנסיבות כאן בהן הופרה זכותו המוסרית של המערער, יש לחייב
14 את המפר בתשלום פיצוי.
15 לאחר ששקלתי במקרה זה, הגעתי למסקנה כי חרף ההפרה, אין מקום לחיוב בפיצוי כלשהו.
- 16
17 בהתחשב בעובדה כי המערער לא טען וגם לא הוכיח כל נזק אשר נגרם לו כתוצאה מפרסום זה,
18 מצויים אנו בגדרו של סעיף 56 לחוק.
19 סעיף 56(א) קובע כך:
- 20 "הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי בקשת התובע, לפסוק
21 לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים
22 חדשים."
23
- 24 סעיף 56(ב) מפרט את השיקולים שינחו את בית המשפט בבואו לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק:
25 "בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר,
26 שיקולים אלה:
- 27 (1) היקף ההפרה;
28 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
29 (3) חומרת ההפרה;
30 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
31 (5) הרווח צמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;
32 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
33 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;
34 (8) תום לבו של הנתבע.
- 35

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

21. בחינת השיקולים השונים המפורטים בסעיף 56(ב) לחוק, מובילה למסקנה כי אין מקום לפסוק לטובת המערער פיצוי כלשהו (ראו לעניין שאלת הפיצוי ללא הוכחת נזק ע"א (ת"א) 1195/08 עוזי קרן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ (24.11.08); רע"א 8626/13 יוסף טאובר (תבור) נ' ישראל 10 - שידורי הערוץ החדש בע"מ (5.5.14)).
- עיון בחוק ובפסיקת בתי המשפט מלמד כי לבית המשפט מרחב הכרעה הכולל שיקולים שונים, חלקם מפורטים בחוק עצמו. במקרה שבו לא נגרם נזק, רשאי בית המשפט לפצות, אולם כמובן שהפיצוי אינו צריך להעשיר את התובע שלא כדין על חשבון המפר, הכל תלוי, כמובן, בנסיבות כל מקרה ומקרה (ע"א 1007/10 מזל כהן נ' יאיר מדינה ואח' (17.2.2013)).
- ראשית, המערער לא טען לנזק כלשהו ואף בחינת הראיות אשר הובאו בפני בית המשפט קמא מלמדת כי לא הוכח נזק ממשי כלשהו בפני בית המשפט. שנית, הוכח בפני בית המשפט קמא כי עסקינן בפרסום אחד ויחיד. בנוסף, המשיבה 1 טענה כי לא ביקשה לעצמה כל ריווח מן הפרסום ואף לא נבע לה רווח כלשהו כתוצאה מן הפרסום וטענתה זו לא נסתרה. ועוד, בין המערער למשיבות אין מערכת יחסים כלשהי והאירוע הנדון כאן הוא אירוע בודד הנוגע למערער ולמשיבות.
- לטעמים אלו שהובאו, יש להוסיף את העובדה כי התמונה נרכשה על ידי המשיבות, כדין, ולא מצאתי כי הוכח שהשימוש בתמונה נעשה בחוסר תום לב. בשים לב למכלול נסיבות ייחודי זה, מצאתי כי בנסיבות כאן, משלא נגרם למערער נזק ולאור הנימוקים שהובאו מעלה, אין מקום, לחייב את המשיבה 1 בתשלום פיצוי כלשהו למערער.
22. נוכח מסקנתי כי חרף הפרת זכות הייחוס, אין המערער זכאי לפיצוי בנסיבות המיוחדות כאן, טרם נעילה, אתייחס בקצרה לטענת המשיבות כי הן זכאיות להגנת "מפר תמים", האמורה בסעיף 58 לחוק זכות יוצרים:
- "הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא יזע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה."**
- בבחינת למעלה מן הצורך, ייאמר כי יכול שהגנה זו עומדת למשיבות, או לפחות למשיבה 1, אשר רכשה את התמונה באמצעות משיבה 2, כאשר רק בידי זו האחרונה היו פרטי התמונה ובהם זהות הצלם.
- נכון הוא, כי סעיף 58 דורש לא רק העדר ידיעה אלא גם העדר יכולת לדעת, ובענייננו, ניתן לטעון כי המשיבה 1 יכולה היתה לברר בנקל את פרטי התמונה אצל המשיבה 2 (לעניין זה ראו רע"א 7774/09 ויינברג נ' אליעזר ויטהוף (28.8.2012); ע"א 2312/02 דדוק נ' דנציגר (23.3.05)), אך יכול שהיה מקום לשקול, בהקשר זה, את הנוהג, אשר הוכח בפני בית המשפט קמא, שלא לפרסם את שם הצלם במודעות פרסומיות.

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 16-07-26435 שריר נ' נירית זרעים בע"מ ואח'

1 לאור מסקנתי כאמור מעלה, איני מוצאת צורך לקבוע מסמרות ביחס לטענת הגנה זו.

2 סוף דבר

3
4
5 23. לאור האמור, דין הערעור להידחות. התוצאה שאליה הגיע בית המשפט קמא, לפיה נדחתה

6 תביעת המערער, תוצאה נכונה היא, גם אם הנימוקים לכך אחרים.

7 המשיבות הפרו, אמנם, את זכותו המוסרית של המערער בכך שפרסמו את התמונה במסגרת
8 מודעת הפרסומת מיום 14.7.14, בלא שצויין שמו של המערער כיוצר התמונה. עם זאת, כאמור,
9 לא מצאתי כי יש לחייב את המשיבות בתשלום פיצוי בלא הוכחת נזק כפי שהובהר לעיל.

10
11 בשים לב לנימוקי פסק דין זה, נדחה הערעור, אך ללא צו להוצאות.

12
13 הערבון אשר הופקד על ידי המערער יושב לו, אפשר באמצעות בא כוחו.

14
15 המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים.

16
17 ניתן היום, כ"ה כסלו תשע"ז, 25 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

18

19 רונה גלפז מוקדי, שופטת